

Motor Beceri Öğreniminin Seviyeleri

- Bu iki nokta üzerine kurulan, Fitts ve Posner (1967), Gentile (1972) ve Lowther' in (1977) modelleri ile desteklenen görüşe göre hareket;
- 1. Araştırma
- 2. Keşif
- 3. Birleştirme
- 4. Seçme
- 5. Mükemmelleşen performans
- Aşamalarından oluşur.

Motor Beceri Öğreniminin Seviyeleri

İnce
performans

Seçme

Kombinasyon

Keşif

Araştırma

Motor Beceri Öğreniminin Seviyeleri

- Araştırma;
- Bu aşamada öğretmen çocuğa farklı hareket kalıpları uygular. Amaç çocuğun hareket ve onunla ilgili bilgileri edinmesini sağlamaktır.
- Çocuğun performansı önemli değildir, önemli olan çocuğun yaratıcılığıdır.

Motor Beceri Öğreniminin Seviyeleri

- Keşif,
- Bu aşamada öğretmen doğru hareket tekniklerini göstermeye başlar.
- Doğru hareketin öğretilebilmesi için model göstermek gerekir.
- Bu dönem Temel Hareketler Döneminin İlk evresini ifade eder.

Motor Beceri Öğreniminin Seviyeleri

- **Kombinasyon;**
- Hareket şekil ve becerilerinin birleştirildiği dönemdir.
- Öğretmen çocuklara model oluşturur. Beceriye gerçekleştiremeyenlere yardımcı olur.
- Temel HD' nin Olgunlaşma evresi ve Sporla İHD' nin genel evresi bu dönemi ifade eder.

Motor Beceri Öğreniminin Seviyeleri

- Seçim;
- Bu dönemde öğretmenler hareket becerilerini spora özgü driller ile gösterirler.
- Bu çocuğun tercihini kolaylaştırır.
- Sporla İHD' nin Özel hareket becerileri evresini kapsar.

Motor Beceri Öğreniminin Seviyeleri

- Mükemmelleşmiş performansı kolaylaştırmak;
- Okul öncesi eğitimin ve ilkokul eğitiminin görevi çocuğu seçtiği spor branşında ileriye götürecekt temel becerilerin kazanılmasını sağlamaktır.
- SIHD' nin son evresini, uzmanlaşma evresini kapsar.

■ MOTOR GELİŞİMİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

A) KALITIM

Her çocuğun büyüme örneği , büyüme oranı , boyunun maksimum düzeye ulaşma zamanı ve hızı , kemik ve cinsiyet yönünden olgunlaşması genlerle tayin edilmektedir. İkizler üzerinde yapılan araştırmalar bu konuyu araştırmada yararlı olmuştur. Tek yumurta ikizleri , çift yumurta ikizlerine , ya da ikiz olamayan kardeşlere kıyasla birbirlerine daha çok benzer özellik göstermektedirler.

Özdeş olan ve olmayan ikizler arasındaki farklılıklarla ilişkin yapılan araştırmada motor yetenekleri için bulunan oranların , boy ,en , baş çevresi , baş uzunluğu gibi fiziksel özellikler bakımından gösterdikleri ölçülerle benzer olduğunu belirtmiştir. Bir başka araştırmada motor beceri yönünden tek yumurta ikizleri arasındaki ilişkinin , çift yumurta ikizleri arasındaki ilişkiden daha kuvvetli olduğunu belirtmişlerdir.

Kardeşlerinde bazı motor becerilerinin karşılaştırılmalarında benzerlikler görülmüştür. Motor gelişimi etkileyen önemli bir boyut da ırk faktörüdür. Siyah ırk çocuklarının doğum ağırlıkları beyazlara kıyasla daha az olmaktadır. Buna rağmen hayatın ilk yılında beyazlardan daha hızlı fizik ve psikolojik gelişim göstermektedirler. Öte yandan bazı küçük yapılı ırklardan olan çocuklar farklı çevrelerde büyütüldüklerinde büyümeleri hızlanmaktadır.

Kaliforniadaki Japon çocukları,
Japonyadakilere kıyasla daha gelişmiş
durumdadırlar. Bu durum ırk faktörünün bir
çok değişkene bağlı olarak farklı bir biçimde
şekillenebileceğini ifade etmektedir. Japon
çocuklarında özellikle bacak uzunluğundaki
kısalık ve bu çocukların uzun kemiklerinde
femurun alt ucunda tibia ve fibulanın alt ve
üst uçlarında epifiz hattının erken
kapandığını gözlemişlerdir.

2.5 – 5.5 yaş arası farklı ırklardaki 610 çocuk üzerinde yapılan araştırmada motor gelişim testi uygulanmış ve çok büyük farklılıklar gözlemlenmiştir. Sportif başarıları nedeniyle siyah ırk üzerine yapılan araştırmalarda řu sonuçlara rastlanmıştır. Yeni doğmuş siyah ırk bebeklerinin merkezi sinir sisteminin erken olgunlaşması , motor becerilerin kazanılma hızını artırmaktadır.

Fötal dönemde siyah ırk bebeklerinin kemikleşme yoğunlaşması beyaz bebeklerden daha önce meydana gelmektedir. Ayrıca , siyah ırk çocuklarının kollarının beyaz ırk çocuklarından daha uzun olması , gövdelerinin de kısa olması gibi antropometrik farklılıklar , denge , koşu , uzağa atlama , fırlatma ve çeviklik gibi becerilerde başarılı olmalarını sağlamaktadır.

Astrand , genetik faktörlerin fiziksel performans üzerinde önemli etkileri olduğunu gözlemiştir. Genetik uygunluk üzerine inşa edilebilecek sportif eklemelerin başarıyı getirebileceğini ifade etmektedir. Daha öncede belirtildiği gibi kalıtsal olarak üst düzeyi belirlenen gizil güçlerin bu düzeye ulaşma derecesini diğer koşullar saptamaktadır.

■ Irk,

- ◆ Irksal farklılıklar söz konusudur.
- ◆ Siyahların sinir sistemleri daha çabuk olgunlaşır.
- ◆ Kemikleşme oranı zencilerde daha hızlıdır.
- ◆ Kafkas halklarında kol ve bacaklar daha uzundur.
- ◆ Bazı ırkların FT oranları bazılarının da ST oranları fazladır.

B) ZİHİNSEL FAKTÖRLER

Zeka da , yaşa bağılı olarak gelişmektedir. Piaget , hareketin zekanın bir ürünü olduğunu belirterek , çocuğun yaşamının ilk iki yılındaki zihinsel gelişiminde motor deneyimlerin önemli rol oynadığına dikkat çekmektedir. Araştırmacılar zeka ve motor gelişim arasında önemli ilişkilerin olduğunu gözlemişlerdir.

Ayrıca ilişkilerin onbeşinci aydan sonra gittikçe azaldığı ve zekanın motor gelişim üzerinde yaşla birlikte düşen bir eğri gösterdiği gözlenmiştir. Bu sonuç motor becerilerin zeka faktöründeki açığının destekleme programlarla giderebileceğini göstermektedir.

Zihinsel faktörlerin ; hareket öğrenmede , zihinsel ve algısal süreçlerin hareket hızı , reaksiyon süresi gibi performans seviyesini oluşturan faktörler üzerinde etkili olduğunu belirtmişlerdir. Zihinsel ve algısal süreçler olarak , uyarıya dikkat etme , uyarıcının duyular yoluyla algılanması ve depolanması gibi fonksiyonlar rol oynamaktadır.

C) ÇEVRESEL VE DİĞER ETMENLER

Çocukların ilk tanıdıkları çevre aileleridir.

Ailenin biçimi , sosyo – ekonomik düzeyi ve eğitimi motor gelişim üzerinde etkiler oluşturmaktadır. İlgili anne – baba tutumları çocukların ilk motor denemelerine karşı gösterilen tepki ve destekleme eylemleriyle kendisini göstermektedir.

Bunun yanında hoş grl tutumları ,
Çocukların araştırıcılığını , bağımsızlığını
destekleyerek fiziksel aktivitelere
katılma fırsatı sağlamaktadır. Aşırı
koruyucu ve otoriter tutumlar ise
Çocukların hareketlerini kısıtlamakta ve
becerileri geliştirme fırsatlarını
vermemektedir.

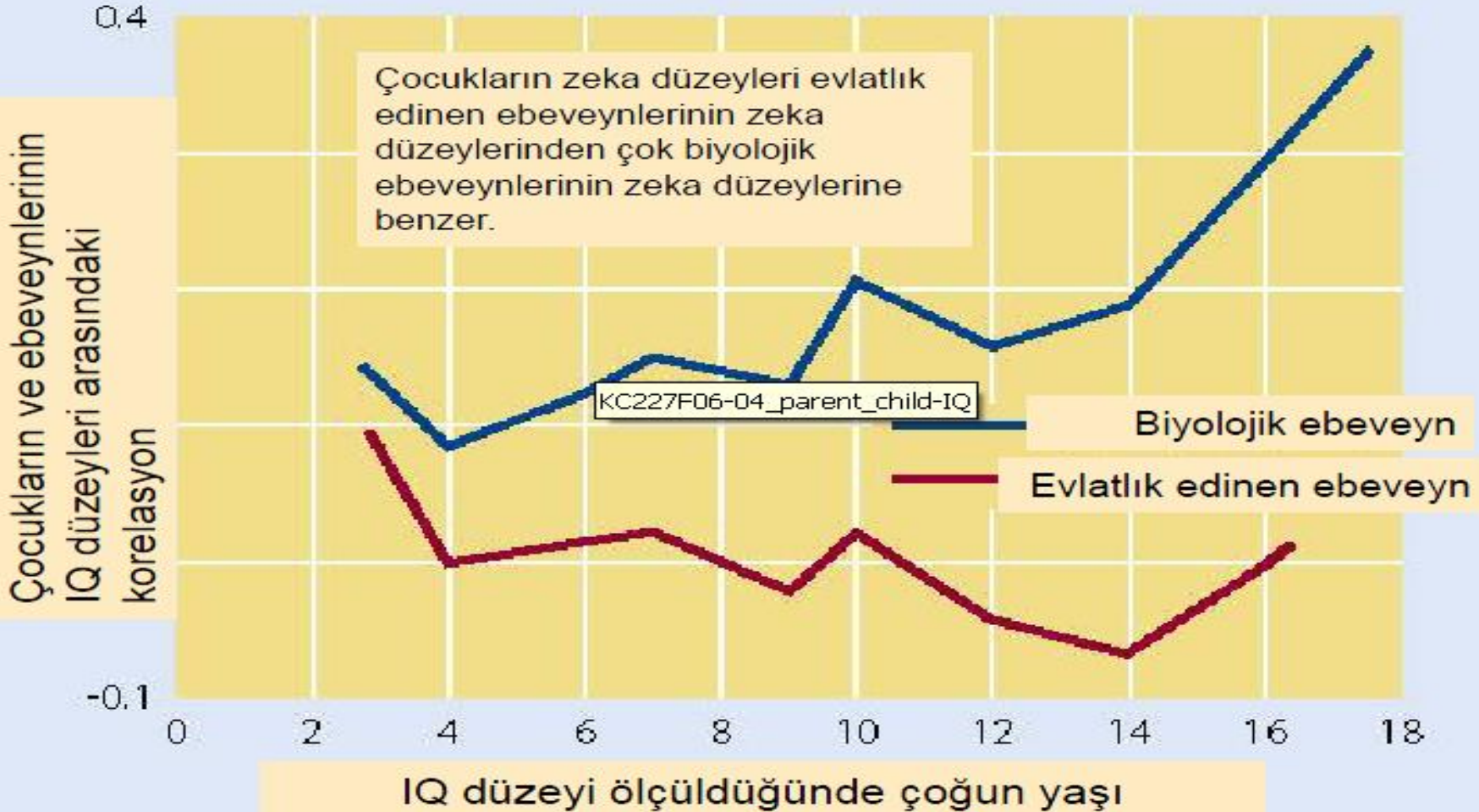
Kalıtım-Çevre ve Gelişimin Boyutları

- Evlatlık verilen tek yumurta ikizlerinin zekâ düzeyleri benzerlik gösterir.
- Aynı ortamda büyütülen tek yumurta ikizlerinde, çift yumurta ikizlerine oranla yüksek oranda zekâ puanı benzerliği görülür.
- Genetik yakınlık arttıkça zekâ düzeylerindeki benzerlik artmaktadır.
- Evlatlık verilen çocukların zekâ puanları biyolojik ana-babasına daha yakın bulunmaktadır.

■ Filogeni ve Ontogeni,

- ◆ Filogenetik beceriler kalıtımla geldiği kabul edilen kendiliğinden ortaya çıkan becerilerdir. Lokomotor beceriler, temel el becerileri ...
- ◆ Ontogenetik beceriler ise öğrenme ve çevresel koşullara bağlı becerilerdir. Yüzme, bisiklete binme, kayak yapabilme ...

Kalıtım-Çevre ve Gelişimin Boyutları

Kalıtım-Çevre ve Gelişimin Boyutları

- Kuşaklar arası zekâ puanlarında farklılıklar görülür.
- Yeni kuşakların zekâ düzeyi 10 yılda 3 IQ puanı artmaktadır.
- Erken eğitim uygulaması (okul öncesi) zekâ düzeyini artırmıştır.

Kalıtım-Çevre ve Gelişimin Boyutları

- Duygusal gelişim;
- Birey bazı duygularla dünyaya gelir.
- Birçok duygu okul öncesi çağda gelişir. Gelişim dönemine bağlı olarak farklılık gösterir.
- Duygusal gelişim, olgunlaşma ve öğrenme sonucudur.